

Ons kenmerk : 934649

Onderwerp : Ongevraagd Advies Beperking wachtijden Sociaal Domein Datum : 6 juni 2023

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Wij danken u voor uw brief van 2 mei jl. en voor het meedenken bij het oplossen van een hardnekkig probleem. U geeft de gemeente ongevraagd advies over het beperken van de wachtijden in het sociaal domein bij onder andere de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdhulp. Wij stellen dat zeer op prijs en het lijkt ons goed om op basis van onderstaande antwoorden een overleg te plannen voor een nadere toelichting. Dit zou dan een technische sessie kunnen zijn waarbij wij ook aanvullende vragen kunnen beantwoorden.

U heeft aangegeven dat de wachttijd buiten de wettelijke termijn reikt en dat dit een grote impact heeft op het leven van de inwoners die het betreft. Met de wachttijd bedoelt u de tijdsduur dat men moet wachten voordat een besluit wordt genomen door de gemeente en de tijdsduur dat men moet wachten op de start van de ondersteuning. Wij onderschrijven deze constatering. De wachtlijst wordt door ons doorlopend gemonitord en vraagt onze continue aandacht.

Uiteraard zijn we in de tussentijd bezig geweest met de aanpak van de problemen en het vinden van oplossingen.

U geeft in uw brief een aantal mogelijkheden weer die volgens u de beoordeling versnellen, zoals het verleggen van het mandaat. De problematiek is echter complexer, zoals wij in deze brief uiteen zullen zetten. Hieronder gaan wij specifiek in op uw adviezen.

1. Onderzoek de mogelijkheden om de interne procedures in te korten en/of te vereenvoudigen.

Om wachttijd bij dagbesteding te voorkomen, werkt het team Wmo in een pilot samen met bijvoorbeeld het GOAC (Geriatrisch Onderzoek en Advies Centrum) om inwoners snel van een indicatie te kunnen voorzien. Daarnaast heeft het team Wmo eind vorig jaar een verkorte "claimgerichte" werkwijze ingevoerd voor meldingen waarbij dit mogelijk was zonder de inwoner tekort te doen. Dit afgebakende project heeft ertoe geleid dat de

daarvoor geschikte meldingen vraaggericht en efficiënt zijn opgepakt en de wachtlijst fors is gereduceerd (verminderd in aantallen). Meldingen voor ondersteuning, zoals individuele begeleiding en huishoudelijke ondersteuning, kunnen echter niet via een verkorte werkwijze worden onderzocht, omdat we dan het risico lopen dat de inwoners geen adequate ondersteuning ontvangen. Meer complexe casuïstiek vraagt dan ook om een andere aanpak en specifieke expertise en dit kost meer tijd.

2. Bied professionele vrijheid aan de professionals en verruim hun mandaat om voorzieningen toe te kennen.

De relatie tussen het sociaal loket (de daadwerkelijke toegang) en de professionals, het sociaal team - jeugd en de Wmo consulenten is prima. Zodra een spoedsituatie zich voordoet, wordt er direct geschakeld en een passende oplossing gezocht om de inwoner zo snel mogelijk te zien en onderzoek te verrichten naar de noodzakelijke ondersteuning.

De Wmo consulenten en de jeugdprofessionals hebben mandaat om beslissingen te mogen nemen op aanvragen. In 2021 werd de gemeente Vijfheerenlanden er door de accountant op geattendeerd dat de werkwijze van de Wmo/jeugd niet op alle punten voldeed aan de leidende wet- en regelgeving en onze verordening. Het ging hierbij om inzet van ondersteuning zonder besluit van de gemeente. Omwille van deze rechtmatigheid, waarvoor het college jaarlijks verantwoording aflegt aan de raad, is het dus niet mogelijk om aan zorgaanbieders deze rol te geven. Omgekeerd is het ook niet mogelijk dat de jeugd-professional of de Wmo consulent het mandaat heeft om ook voor andere wetgeving besluiten te mogen nemen.

3. Maak als gemeente en ondersteuningspartners bindende afspraken om, bij stagnerende besluitvorming, één partij, team of functionaris de bevoegdheid te geven om te bepalen welke zorg passend is, zodat één partij in zo'n situatie het laatste woord heeft.

In de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Gemeente Vijfheerenlanden 2022 is vastgelegd dat de gemeente bepaalt welke ondersteuning passend is. De gemeente heeft dus het laatste woord. In 2021 werd de gemeente Vijfheerenlanden er door de accountant op geattendeerd dat de werkwijze van de Wmo niet op alle punten voldeed aan de leidende wet- en regelgeving en onze verordening. Het ging hierbij om inzet van ondersteuning zonder besluit van de gemeente. Omwille van deze rechtmatigheid, waarvoor het college jaarlijks verantwoording aflegt aan de raad, is het dus niet mogelijk om aan zorgaanbieders deze rol te geven.

4. Overweeg daarbij deze partij, dit team of deze functionaris het mandaat te geven om in gevallen waarin duidelijk is dat er ondersteuning noodzakelijk is, maar onduidelijk is hoe het betaald moet worden, de voorziening al toe te kennen. Daarna kan dan, zonder dat het ten koste van de cliënt gaat, uitgezocht worden voor wiens rekening de voorziening zou moeten komen.

De Wmo, de Wet langdurige zorg (Wlz), Jeugdwet en/of onderwijs en de Zorgverzekeringswet kennen allen een bevoegde organisatie om de noodzaak van de ondersteuning vast te stellen. Het is niet mogelijk dat onze professional indicaties afgeeft voor de Wlz en de Zorgverzekeringswet. Omgekeerd leidt toekenning door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) of de zorgverzekeraar tot onrechtmatigheid in de Wmo.

De functie van consulent Wmo of jeugdprofessional vraagt ook zeer specifieke kennis en competenties die bij de medewerkers van andere organisaties niet aanwezig zijn. Het daarvoor opleiden is weinig zinvol en een te langdurig traject. Om dan dus indicaties af te geven voor ondersteuning waarvan niet zeker kan worden gesteld dat er mogelijke financiering bestaat, leidt er in de praktijk toe dat eventuele kosten bij de inwoner zelf verhaald moet gaan worden wat onwenselijk is of dat de gemeente voor deze kosten opdraait. Dit zal gaan leiden tot onwenselijke budgetoverschrijdingen.

5. Maak sluitende afspraken met aanbieders over het op de kortst mogelijke termijn bieden van ondersteuning in die gevallen waarin de gemeente dat noodzakelijk acht.

Voor de Wmo is Vijfheerenlanden aangesloten op de tool 'beschikbaarheidswijzer'¹. Aan de zorgaanbieders wordt actief gevraagd om de beschikbaarheid in deze tool aan te geven, waardoor de potentiële wachtlijst wordt gezien. De potentiële wachttijd voor ondersteuning wordt dus door onze Wmo consulent of jeugdprofessional bij elke indicatie gezien. De inwoner wordt, als dit mogelijk is, gewezen op een alternatieve gecontracteerde zorgaanbieder die wel in staat is om eerder te starten met ondersteuning. Het staat de inwoner vrij om daar wel of geen gebruik van te maken.

Ondanks dat wij het meedenken en uw adviezen waarderen, geven deze adviezen dus nog geen oplossing voor de wachttijden bij de Wmo of jeugd. Net als alle organisaties (waaronder ook de zorgaanbieders Wmo/Jeugd) hebben we te maken met personeelstekorten door verloop van personeel. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om op korte termijn ervaren arbeidskrachten te vinden. De periode wordt zoveel als mogelijk overbrugd door een schil van flexibele, ervaren inhuurmedewerkers die we sinds deze maand hebben kunnen aantrekken via onze preferred suppliers. Daarnaast geven we extra aandacht in ons personeelsbeleid aan het binden en boeien van vaste medewerkers. Tevens is er een nieuwe manager gestart met als opdracht 'een doorontwikkeling te laten plaatsvinden' in de sociale teams.

Totdat de wachtlijst daadwerkelijk is opgelost, blijven we de wachtlijst continu monitoren en blijven we ook verder zoeken naar rechtmatige oplossingen om de processen te versnellen.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

N. (Nanette) van Ameijde-Poortman

S. (Sjors) Fröhlich

¹ Eind 2022 en begin 2023 is de beschikbaarheidswijzer online gekomen. Aanbieders kunnen de beschikbaarheid doorgeven op een online platform, waardoor er passend aan de aanbieders kan wordt toegewezen. Inwoners kunnen op die manier geïnformeerd worden zodat zij optimaal gebruik kunnen maken van hun keuzevrijheid.

